

Impact Kompanjon aan Huis

2022-2023

De impact van Kompanjon op het leven van de gezinnen is groot. Hulp bij het schoolwerk wordt gezien als manier om binnen te komen bij de gezinnen, maar dit is maar het topje van de ijsberg van ons werk. Kompanjon zet in op een goed contact met de school, deelname aan vrije tijd en het stimuleren van leesplezier. Er wordt gewerkt aan het welzijn van alle kinderen en de ouders. Gezinnen voelen zich na de ondersteuningsperiode versterkt op vele vlakken. Dat zie je ook dit jaar terug in de impactmeting die werd afgenomen bij de gezinnen rond empowerment.

1. Doelgroep, respons en opzet

In het schooljaar 2022-2023 ondersteunde Kompanjon 42 unieke gezinnen in Antwerpen, verspreid over de wijken Kiel, Luchtbal en Deurne-Noord. In totaal hebben 60 ondersteuningstrajecten plaatsgevonden, dat wil zeggen dat 18 gezinnen een heel schooljaar ondersteuning kregen. Van de 42 gezinnen namen 30 gezinnen deel aan de impactmeting. Dit aantal is voldoende groot om significant te zijn. Enkele gezinnen namen niet deel wegens een te grote taalbarrière, ziekte of wegvallen van het contact. De gezinnen die deelnamen hebben een volledig traject afgewerkt, dat wil zeggen dat ze minstens 10 huisbezoeken kregen van een student.

De vragenlijst is ten opzichte van vorig jaar hetzelfde gebleven. Met de hulp van de coach vulden de gezinnen deze in en de coach vertaalde de vragen indien nodig. Ouders gaven een score van 1 tot en met 5, met 5 als beste resultaat. Aan de hand van de antwoorden op deze evaluatie proberen we onze werking bij te schaven en meer te focussen op wat de gezinnen aangeven.

De vragenlijst is opgebouwd uit verschillende thema's en te vinden in de bijlage. Per thema zijn de bevindingen genoteerd en gestaafd met voorbeelden.

- Werken aan empowerment : vraag 1
- Zelfredzaamheid verhogen: vragen 2 en 3
- Digitale zelfredzaamheid verhogen: vragen 4 en 5
- Schoolse zelfredzaamheid verhogen: vragen 6 en 7
- Ouders voelen zich overtuigd competent: vragen 8 en 9

2. Bevindingen

De radargrafiek met de gele lijn toont aan hoeveel procent van de vragen beantwoord werd met een score 4 of een 5. Het laagste percentage (63,3%) hoort bij de vraag: "Na de ondersteuningsperiode ga ik zelf met de kinderen naar de bib of spelothek". Het hoogste percentage (93,3%) hoort bij twee vragen: 1. "Na de ondersteuningsperiode kan ik makkelijker de (zorg)juf aanspreken bij vragen of zorgen" 2. "Na de ondersteuningsperiode kijk ik vaker in de schoolagenda".

De grafiek met de oranje lijn toont welk antwoord het vaakst gegeven wordt. Hier zien we andere resultaten en valt op dat een groot deel van de ouders naar de bibliotheek blijft gaan met de kinderen na de ondersteuningsperiode, wat niet bleek uit de andere grafiek.

2.1. Toeleiding naar organisaties

De studenten worden gestimuleerd om de ouders toe te leiden naar lokale diensten en organisaties of meer specifieke hulpverlening. We focussen vooral op laagdrempelige organisaties en initiatieven waar de gezinnen zelf kunnen binnenstappen. Diensten waar we onder andere naar toeleiden zijn het Huis van het Kind, de lokale wijkbibliotheek, het OCMW, JES, Kras, Sportpret vzw, 1 Gezin 1 Plan en de Opvoedingswinkel. Sportpret vzw en de Huizen van het Kind werden het vaakst vernoemd, naast de bibliotheek, die voor veel gezinnen al bekend was. 90 procent van de gezinnen gaf aan minstens één nieuwe dienst te kennen na het ondersteuningstraject.

“Heel erg bedankt om mijn kind in te schrijven bij Sportpret vzw in de paasvakantie. Ze vond het fantastisch en kijkt uit naar volgende kampen in de zomervakantie om haar vriendinnetjes terug te zien” - een ouder

2.2. Contact ouder - school

Kompanjon wil een brug slaan tussen de ouder(s) en de school. Uit de impactmeting van vorig jaar kwam de conclusie dat er nog meer ingezet kon worden op goede contacten met de klasleerkracht en bij uitbreiding de zorgleerkracht of zorgcoördinator. Dit werd dan ook een aandachtspunt van de studenten dit schooljaar en met succes. 9 op de 10 ouders gaven aan op het einde van de ondersteuningsperiode een goed contact met de leerkracht te hebben. Bij de helft van die ouders liep dit al goed van bij de start, mede dankzij de eerdere ondersteuning die sommige gezinnen vanuit Kompanjon kregen. Bij andere gezinnen zat dit goed door inspanningen van het gezin zelf of van de school. Ook bij deze gezinnen werd er gekeken naar wat nog beter kon in de communicatie met de school en wat de student kon doen om te helpen.

We benadrukken het belang van een goed contact met de school, wat de verwachtingen zijn van de school en welke verwachtingen de ouders mogen hebben. De organisatie van oudercontacten wordt uitgelegd en indien nodig gaan de student en/of coach mee of bereiden zij het gesprek voor samen met de ouder(s). De meerwaarde van een gesprek dat voorbereid wordt of een student die meegaat om zeker te zijn dat alles verteld wordt, wordt soms onderschat. Een studente verwoordt mooi welk effect dit had voor het gezin dat ze ondersteunde:

“Op het oudercontact heb ik de gevoelens van mama kunnen weergeven en die van de leerkracht naar haar toe waardoor we tot bepaalde afspraken kwamen. De leerkracht zou elke week tijd maken voor een klein gesprekje met Ida. En dat mama elke ochtend en bij het afhalen de leerkracht kan raadplegen als ze met vragen en zorgen zit, via de leerkracht die Turks spreekt. De ouder gaf mij een grote knuffel na het gesprek met de leerkracht. Ze was zo opgelucht en emotioneel. Ik kon zelf mijn tranen niet bedwingen.” - een student pedagogie van het kind

2.3. Ouders informeren

Op een laagdrempelige manier informatie verstrekken aan de ouders is een ideale manier om hen te versterken. Tijdens de interviews, leergroepen en ‘Open Deur’ momenten worden de studenten wegwijs gemaakt over de initiatieven op vlak van vrije tijd, welzijn, opvoeding en leesplezier in de wijken. De informatie wordt dan op maat doorgegeven aan de gezinnen, op zo’n manier dat de gezinnen ook na de ondersteuning weten bij welke diensten ze terecht kunnen. Op kantoor vinden ze flyers van allerlei initiatieven die ze kunnen kopiëren en ook digitaal verkennen ze het aanbod met de gezinnen.

2.4. Zelfredzaamheid vergroten - huiswerk maken

De initiële vraag van de gezinnen is vaak om de kinderen te helpen met huis- en schoolwerk. Ook hierin proberen we de ouders te versterken en hen tools aan te reiken om het huiswerk zelf in handen te nemen. Ongeveer een derde van de ouders voelde zich na één ondersteuningsperiode sterk genoeg om dit zelf op te nemen. De studenten leerden de ouders het belang van aanwezig zijn en hoe ze de kinderen het beste kunnen motiveren. Vooral bij kinderen die een extra zetje nodig hebben om te starten met het schoolwerk is dit een goede methode. Dit zie je ook in volgende getuigenis van een studente toegepaste psychologie:

“Van de eerste tot de laatste begeleiding is de mama namelijk echt actief mee aan de slag gegaan tijdens de ondersteuning. In dit gezin kan je vaak echt bijna werken als co-teacher. Op deze manier kreeg ik veel de kans om op basis van ‘modelling’ de mama nog extra kleine zaken mee te geven. Zoals: de kinderen ook belonen bij kleine stapjes vooruitgang en de lat naar haar kinderen toe een beetje lager leren leggen.” - een student toegepaste psychologie

Bij andere gezinnen is er meer nodig dan enkel modelling en voelen de ouders zich inhoudelijk niet voldoende sterk om het schoolwerk zelf op te nemen. Dit zijn vaak ouders die zelf niet of kort naar school zijn geweest of de taal niet machtig zijn. Indien er nog verdere hulpvragen zijn, zullen deze gezinnen nog extra ondersteund worden zodat ze zich zekerder voelen in het begeleiden van hun kinderen bij het schoolwerk. Deze en andere gezinnen worden indien nodig doorgestuurd naar lokale huiswerkbegeleidingsdiensten. Dit schooljaar hebben we tien gezinnen ingeschreven bij een dienst die specifiek huiswerkbegeleiding geeft.

2.5. Zelfredzaamheid vergroten - studieondersteuning

Een ander aspect waar we sterk op inzetten is het stimuleren van een leercultuur in het gezin. De student legt het belang uit van een rustige, opgeruimde ruimte om voor school te werken, helpt structuur te creëren en zet in op het oefenen van studievaardigheden. We focussen bij de oudere kinderen op een voor hen passende leermethode ontwikkelen, talentontdekking en de zoektocht naar een passende secundaire school. We zagen na een tijdje dat de kinderen meteen hun agenda namen als de student langskwam en dat ze beter wisten of ze huiswerk of een toets hadden en welk materiaal ze hiervoor moesten voorzien. Het ideale moment voor de student om te polsen of de ouders de agenda begrepen. In totaal gaf meer dan 90 procent van de ouders aan op het einde van de ondersteuningsperiode te weten hoe de agenda in elkaar zit en hoe ze deze kunnen gebruiken voor communicatie met de leerkracht. Daarnaast zagen we ook dat jongere broertjes en zusjes een eigen opdracht kregen of door de ouder naar een andere ruimte gebracht werden zodat de kinderen in stilte aan hun schoolwerk kunnen werken. De tv werd uitgedaan en de tafel proper gemaakt. Bij heel wat gezinnen bleven de ouders mee aan tafel zitten, al merkten we dat sommige ouders nog steeds van het moment gebruik maken om even een moment voor zichzelf te hebben.

We merkten dat een rustige ruimte creëren een gewoonte werd als de student kwam. Bij gezinnen die al een periode ondersteuning achter de rug hadden, liep dit sneller vlot. Zij gaven ook aan dit makkelijker vol te houden dan bij gezinnen die de eerste keer ondersteuning kregen. Een periode van 10 weken is kort om routine te creëren merkten we bij de vorige impactmeting, maar we zien dat dit na een tweede ondersteuningsperiode wel meteen terug opgepikt werd en makkelijker werd om op de lange termijn vol te houden.

2.6. Digitale zelfredzaamheid rond schoolgebeuren kind

Ongeveer 70 procent van de ouders kan vlot werken met de Smartschool applicatie en weet hoe ze moeten communiceren met de leerkracht of de punten van hun kinderen kunnen zien. Dit is een vooruitgang ten opzichte van vorig schooljaar. We hebben maar enkele ouders ondersteund in het veilig leren gebruiken van internet, een computer of programma's zoals Smartschool en Word. Enkele ouders kregen hulp bij de opmaak van een CV. Andere ouders konden we helpen met Bingel, Computermeester en andere digitale platformen om leerstof in te oefenen. Dat dit niet voor iedere ouder een evidentie is, getuigt de volgende quote van een studente. We voorzagen opnieuw voor een tiental gezinnen een laptop via het project Digital for Youth van de Koning Boudewijnstichting.

“In het gezin wordt er vanuit school verwacht dat het kind leerstof oefent op online leerplatformen. Er is echter geen computer ter beschikking in het gezin. Wel is er een gsm, maar dat is niet heel erg praktisch. Dat geven zowel de kinderen als mama zelf aan. Daarbij is mama N. niet zo digitaal vaardig. Er was enkele maanden geleden een computer ter beschikking gesteld voor het gezin om samen met een Kompanjon student te oefenen.” - een student ortho

2.7. Zelfvertrouwen ouders

“Door wederzijds vertrouwen heb ik het gezin kunnen versterken in hun eigen kwaliteiten. Hun leven is niet drastisch veranderd, maar ze hebben nieuwe energie gekregen om door te gaan. Soms is een kleine stap in de juiste richting uiteindelijk de grootste stap van je leven.” - een student logopedie

We zien bij elke ouder dat het zelfvertrouwen stijgt.. Ze voelen zich zekerder over hun opvoeding, de hulp die ze kunnen bieden op schoolvlak en de communicatie met scholen en diensten. Dit is een aspect waar onze studenten heel hard op inzetten en dat werpt hun vruchten af. Eén van de gezinnen kreeg gedurende vier semesters ondersteuning gezien de complexe hulpvraag. Waar de moeder bij de start heel onzeker was, niet in het Nederlands durfde communiceren en dacht dat ze haar kinderen niet kon helpen op schoolvlak, zien we nu op het einde van het traject een veel zelfzekere vrouw die opengebloeid is. Ze communiceert enkel nog in het Nederlands met de coach en student, helpt de kinderen met het huiswerk en heeft zelfstandig een hobby gezocht voor de kinderen. Enkel bij de zoektocht naar werk had ze wat hulp nodig, maar eens ze wist waar ze moest zijn, nam ze ook dat zelf in handen. De moeder geeft ook aan veel minder stress te hebben om zaken te regelen, omdat ze ontdekt heeft dat ze sterker is dan ze zelf denkt. Dit is maar één van de vele voorbeelden van gezinnen en ouders die meer zelfvertrouwen kregen en hun eigen krachten zagen.

We zien ook heel wat ouders die nieuw spelmateriaal kopen voor de kinderen en het belang van educatieve spelletjes zien. Ouders en kinderen laten trots het aangekochte spelmateriaal zien. Ook buiten wordt vaker ingezet op educatief spelen. Zo heeft een vader samen met een student een schatkaart ontwikkeld met instructies die het kind moet lezen om zo op een leuke manier taal te oefenen.

2.8. Positieve bekrachtiging

Het welzijn en de brede ontwikkeling van de kinderen primeert voor de coach en studenten. Complimenten en bevestiging geven aan de kinderen zorgt voor een positief zelfbeeld. Daarom

focussen we bij de gezinnen op kleine stapjes belonen en de lat iets lager leggen naar de kinderen toe. Elke groei verdient een pluim, ook al zitten de kinderen nog niet op het niveau dat de ouders of de school misschien wensen. Door deze kleine stapjes ook te belonen, krijgen de kinderen meer motivatie en zien we meer resultaat op lange termijn. Meer dan 85% van de ouders geeft aan ook na de ondersteuning te blijven focussen op positieve bekrachtiging. Ook hier hebben de inspanningen van de studenten impact.

3. Conclusie impactonderzoek

De studenten en coach hebben tijdens het schooljaar 2022-2023 ingezet op het welzijn van de kinderen en een goed contact met de school. Met succes, want bijna elk gezin voelde zich op dat vlak meer empowered. De toeleiding naar nieuwe diensten loopt vlot en ook de studieondersteuning werpt zijn vruchten af. Het grootste deel van de ouders kan vlot met de agenda werken en weet hoe ze contact kunnen opnemen met de leerkracht en school van hun kind. Echt hulp bieden bij het huiswerk van hun kinderen blijft het moeilijkst voor de gezinnen. Gezien hun achtergrond (vaak anderstalig en laaggeschoold) is dit een verwachte moeilijkheid. Toch moeten we blijven inzetten om ook die gezinnen voldoende handvaten te geven om dit op te nemen. Tegenover vorig schooljaar zien we hier wel verbetering in, meer gezinnen geven aan zelf voort te kunnen. Eindigen doen we graag bij deze quote, want wie beter dan een ouder om een ondersteuningstraject samen te vatten?

“Weet je wat Kompanjon bij ons veranderd heeft? De kinderen begrepen alles beter, hun punten gingen omhoog. Ik merk het vooral bij mijn zoon. De student heeft hem meer vertrouwen en moed gegeven. Als je kind groeit, dan groeien wij als ouders ook. Dankjewel!” - een ouder

Bijlage

Kompanjon	SCORE
Door Kompanjon leerde ik meerdere organisaties kennen waar ik bij terecht kan. vb. bibliotheek, Huis van het Kind, OCMW, opvoedingswinkel,...	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Zo ja, welke leerde je kennen?	
Na de ondersteuning van Kompanjon durf ik nu gemakkelijk de (zorg)juf aan te spreken als ik een vraag heb of als ik me zorgen maak.	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon weet ik beter bij welke organisaties ik informatie kan vragen over school, opvoeding en vrije tijd	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon vzw kan ik beter informatie opzoeken op het internet	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon vzw ga ik zelf met mijn kind(eren) naar de bib of spelotheek.	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon weet ik beter hoe ik mijn kind(eren) kan helpen bij het huiswerk maken.	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon kijk ik vaker in de schoolagenda van mijn kind(eren)	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon zorg ik voor meer lees- en spelmateriaal in huis	1 – 2 – 3 – 4 – 5
Na de ondersteuning van Kompanjon vzw geef ik mijn kind(eren) meer positieve bevestiging, gemakkelijk een compliment. (Zeg ik dat ze iets goed deden). vb. Je doet dit goed, je bent goed bezig, duim omhoog,... Ik zie wat mijn kinderen goed doen.	1 – 2 – 3 – 4 – 5